

Ortaokul Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konularına İlişkin Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Bir Analizi (1997-2023)

(A Bibliometric Analysis of Secondary School Postgraduate Theses on the History of Revolution of the Republic of Turkey and Kemalism 1997-2023)

Betül Baltan¹, Zafer Tangülü²

Makale Geçmişi

ÖZ

Article History

Alındı/Received:

06/10/2023

Kabul edildi/Accepted:

06/12/2023

Article Type:

Derleme Makalesi

Review Article

Bu çalışma, ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerine yönelik okutulan Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi konuları ile ilgili 1997-2023 yılları arasında yayımlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin farklı değişkenler çerçevesinde bibliyometrik bir analizini sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi deseni kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konularının öğretimi ile ilgili hazırlanmış 79 yüksek lisans ve 13 doktora tezi olmak üzere toplam 92 lisansüstü tez oluşturmaktadır. Araştırmaya 2023 yılında yayımlanan tezlerin de dahil edilmesi ile ulaşılan bulgulara göre; İnkılap Tarihi konuları öğretimi ile ilgili tez en çok 2019 yılında gerçekleştirilmiş, erkek araştırmacılar kadın araştırmacılara göre alanla ilgili daha fazla tez yürütmüşlerdir. İnkılap Tarihi konuları ile ilgili Gazi Üniversitesi bünyesinde diğer üniversitelere kıyasla daha fazla tez üretilmiştir. Bibliyometrik analiz bulgularına göre, alanla ilgili tezlerde araştırmacılar tarafından en çok nicel yöntemin kullanılmış olduğu ortaya çıkarılmış ve İnkılap Tarihi konuları öğretiminin eğitim bilim planlamaları çerçevesinde incelendiği saptanmıştır. Aynı zamanda tezleri yürüten araştırmacıların alanla ilgili öğretim programı, ders kitabı ve öğretmen kaynaklı birçok sorun tespit ettikleri ve bunlara yönelik öneriler geliştirdikleri bulgulanmıştır. Tezlerde dersin öğretiminde yeni yaklaşımların kullanılmasının ve öğretim materyallerinin çeşitlendirilmesinin, öğrencilerin derse karşı tutumlarında ve akademik başarılarının artmasında olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: T.C. İnkılap Tarihi; İnkılap; Atatürkçülük; Atatürk İlkeleri

© 2023 BUAAD-BIJAR. Tüm hakları saklıdır.

Kaynak gösterme / To cite this article:

Baltan, B., & Tangülü, Z. (2023). İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti inkılap tarihi ve atatürkçülük dersi konularına ilişkin lisansüstü tezlerin bibliyometrik bir analizi 1997-2023. *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 535-553. doi: 10.48174/buaad.1372158

Summary

Education; It is the process of providing knowledge, skills, attitudes and behaviors to the individual at every stage of the environment in which he lives. During the education process, the desired behavioral changes in the student are aimed. However, it is essential that these desired behavioral changes be addressed within a pedagogical framework. From the perspective of history education, the aim of the knowledge of the past to create the desired behavioral change in the individual has made it necessary to carry out history teaching within a certain plan and to determine the methods, techniques and approaches to be used in the lesson. In this context, History of Revolution courses, which shed light on recent Turkish history, are important in that they explain the founding process of the new Republic of Turkey, are used as a tool for the adoption of Ataturk's Principles and Revolutions, and are given the duty of citizenship education. However, while teaching History of Revolution subjects at the primary education level, the past remains abstract in the

*Bu çalışma ikinci yazar danışmanlığında birinci yazar tarafından 2023 yılında hazırlanan "Sekizinci Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Konularının Öğretimi ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (1997-2023)" adlı yüksek lisans tezinin bir kısmından üretilmiştir.

¹Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Öğrencisi, betulbaltan@gmail.com, Orcid: 0000-0001-9218-8386

²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Prof. Dr., zafertangulu@mu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1596-442x

mind of the individual, making it necessary to examine this course more within the pedagogical framework. In this regard, findings and suggestions on how teachers can apply methods and approaches that allow the subjects of Revolutionary History to be presented with concrete data at a level that an eighth grade student can understand are considered important in teaching this course.

The aim of this study is to analyze the postgraduate theses on teaching the subjects of the History of Revolution of the Republic of Turkey and Kemalism in the eighth grade within the framework of pedagogy and to determine their general tendencies, and at the same time to try to reveal the place of this course in the learning and teaching process at the secondary school level. For this purpose, the tendencies of these theses have been tried to be shown in detail by examining the theses related to the field and categorizing various variables.

In the study, document analysis, one of the qualitative research methods, was used. The population of the research consists of 92 postgraduate theses prepared on the teaching of the History of Revolution and Kemalism between 1997-2023. No sample selection was made in the research, and an attempt was made to access all postgraduate theses studied between 1997 and 2023 by using various keywords related to the field in the database of the National Thesis Center of the Higher Education Institution. The data obtained was analyzed with the descriptive analysis method. According to the findings, more thesis studies were conducted at the secondary school level in 2019 regarding the subjects and teaching of Revolutionary History and Kemalism than in other years. It has been determined that male researchers carry out more thesis studies on the History of Revolution and Kemalism than female researchers. Gazi University left behind other universities in the study of subjects related to the field and ranked first in thesis studies at both master's and doctoral levels. The fact that doctoral theses are less frequently conducted in the field compared to master's level theses is associated with the fact that doctoral departments related to the History of Revolution have been opened in universities in fewer numbers than other departments in terms of quantity. According to the methodological findings of the research, theses on the History of Revolution and Kemalism were prepared using mostly quantitative methods. It is considered that researchers who carry out thesis studies on teaching History of Revolution subjects prefer a narrower study group size, which prevents them from providing a broad framework for teaching the field. In this regard, it is recommended that researchers conduct their studies by expanding their sample groups. In theses related to the field, method applications and teaching materials were mostly preferred as research topics. In this regard, drama, local and oral history, evidence-based learning and new approaches to learning are used as teaching methods; It has been determined that archive documents, educational documentaries, historical films and literary products related to the field are preferred as teaching materials. When evaluated from this perspective, it has been determined that the main objectives of the theses are to examine the effects of various teaching methods and approaches used within the scope of teaching the course on students' learning, academic success and attitudes towards the course. In the analyzed postgraduate theses, the problems identified by the researchers regarding the field are mostly about how the field should be taught. Accordingly, it has been determined that the researchers who conducted the theses have developed many suggestions for teachers and the Ministry of National Education.

Keywords: T.R. History of Revolution; Revolution; Kemalism; Atatürk's Principles

Giriş

İnkıpların Türk toplumundaki kökleşme süreci İnkılap Tarihi dersleri ile sağlanmaya çalışılmıştır. İnkılap Tarihi, Atatürk'ün önderliğinde Cumhuriyet dönemi gerçekleşen reformları ve bunların ortaya çıkardığı olguları, planlı ve bütüncül bir şekilde öğrenciye aktaran mihver bir derstir (Öner ve Öner, 2014). İnkılap Tarihi dersinin, yeni bir toplum yapısının oluşturulmasında aracı olarak tasavvur edildiği bir gerçektir (Babaoğlu, 2013). Bu bağlamda Türk İnkılabı, hem önemli bir kırılmayı hem de büyük bir sıçrayışı ifade etmektedir (Burak, 2018).

Türk İnkılap Tarihi dersi temel gaye olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesinin izahını yapma ve bu felsefenin temelindeki ilke ve inkılapları bireylere aktarma görevi üstlenmiştir (Yılmaz, 2006). Bu bağlamda cumhuriyet tarihinde ilk İnkılap Tarihi derslerinin 1925 yılı itibariyle başladığını söylemek mümkündür (Metin, 2018). Mahmut Esat Bozkurt ve Prof. Dr. Cemal Bilsel'in

kurucuları olduğu Ankara Adliye Hukuk Mektebi'nde İhtilaller Tarihi adı ile verilmeye başlanan İnkılap Tarihi dersleri, sonraki yıllarda üniversitelerde "Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi olarak adlandırılmıştır (Akbaba, 2007, 2009; Doğaner, 2005; Erdaş, 2006; Kalelioğlu, 2017). Üniversite reformu ile birlikte İstanbul Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulan İnkılap Tarihi Enstitüsünün yanı sıra akabinde Ankara Hukuk Mektebi'nde açılan İnkılap Kürsüsü ile Ankara'da da dersler başlamıştır (Erdaş, 2006). Tartışmalı konferanslar şeklinde verilen İnkılap Tarihi derslerinin 4 Mart 1934 tarihinden itibaren yükseköğretim kurumlarında fakülte dersleri arasına konularak devamlılığının sağlanmasına karar verilmiştir. Aynı zamanda bu derslerin Prof. Dr. Yusuf Hikmet Bayur, Mahmut Esat Bozkurt, Recep Peker ve Prof. Dr. Yusuf Kemal Tengirşenk tarafından verilmesi uygun görülmüştür (Aslanapa, 1997; Erdaş, 2006).

Cumhuriyet tarihinin her döneminde İnkılap Tarihi dersinin gerek içeriği gerek ise ismi, değişen kanunlarla birlikte revize edilmiş, son olarak 6 Kasım 1981 2547 sayılı kanunla bu ders, üniversitelerde Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi adı ile zorunlu ders kapsamına alınmıştır (Erdaş, 2006; Doğaner, 2005; Kalelioğlu, 2017; Şimşek ve Güler, 2013). 1930 yılında Türk Tarih Tezinin programlara yansıtılması ile birlikte yeni tarih anlayışı çerçevesinde üniversitelerde okutulan İnkılap Tarihi dersleri, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde ayrıca önem kazanmıştır (Çapa, 2002). Özellikle cumhuriyetin kuruluş süreci ile Türk İnkılabı içerikli konuların, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki öğrencilere aktarılması ve benimsetilmesi üzerinde çalışıldığı bilinmektedir (Tangülü, 2011).

İnkılap Tarihi öğretiminde eğitimcilerin derste kullanmış oldukları söylemler ve öğrenciye yansıtmaya çalıştıkları belirli ideolojiler bu dersin temel problemi olarak görülmektedir. Ancak ortaya çıkan pedagojik problemlerin eğitimciler nezdinde görmezden gelinmesi ya da dersin ne öğrettiğinden ziyade nasıl öğretilmesi gerektiğinin ihmal edilmesi dersin öğretimi ile ilgili birçok sorunu beraberinde getirmektedir (Safran, 2006). Bu minvalde günümüze kadar birçok kez revizyon geçiren dersin öğretim programının, öğrencilerde öncelikle tutum ve değerlerin kazandırılmasına yönelik planlandırılması ve dersin amaçlarını eyleme dönüştürecek öğrenme yaklaşımları ile öğretim yöntem ve tekniklerinin belirlenmesi konusunda geliştirilmesi önemli bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, ortaokul kademesi Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi ile ilgili yürütülen lisansüstü tezleri kategorize edip analiz ederek dersin eğitimbilim sürecine ve öğretim programına sağlayabileceği katkıyı göz önünde bulundurmak ve dersin öğretimini etkileyen faktörlerin neler olduğunu ve bunların etki derecelerini belirlemeye çalışmaktır. İlgili alan yazın göz önünde bulundurulduğunda Kaymakçı ve Er (2009), Tangülü ve Karpınar (2019), Akbaba (2020) ve Serbest (2022) tarafından Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi ile ilgili lisansüstü tezleri inceleyen araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmada, gerçekleştirilen bu

çalışmalara kıyasla alanla ilgili daha fazla tez analiz edilmiş ve bunların bibliyometrik bir analiz çerçevesinde bir listesi belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın alt problemleri şunlardır:

Ortaokul T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi konularının öğretime yönelik yayımlanan lisansüstü tezlerin;

1. Yıllara göre
2. Araştırmacı cinsiyetine göre
3. Üniversitelere göre
4. Araştırma yöntemlerine göre
5. Çalışma-örneklem grubu büyüklüğüne göre
6. Konularına göre
7. Tespit ettikleri sorunlara göre
8. Öğretmenlere yönelik önerilerine göre
9. Milli Eğitim Bakanlığı'na yönelik önerilerine göre dağılımları nasıldır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada doküman analizi deseni kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırma konusu olan olay ve olgular ile ilgili ulaşılan yazılı belge ya da materyallerin analizidir (Yıldırım ve şimşek, 2021). Gerekli dokümanlara erişim sağlandıktan sonra bunların araştırmacı tarafından çalışmaya uygun bir şekilde kullanılması gerekmektedir (Forster, 1995; akt. Yıldırım ve şimşek, 2021).

Verilerin Toplanma Süreci ve Analizi

Sekizinci sınıf TCİTA konularının lisansüstü tezlerdeki konumunu analiz eden bu çalışmanın evrenini, Yükseköğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanına erişim sağlanarak bulunan ve 1997-2023 yılları arasında yayımlanmış olan 92 lisansüstü tez oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında alanla ilgili 130 adet lisansüstü teze ulaşılmıştır. Ancak çalışma, ortaokul İnkılap Tarihi konuları ile sınırlı olduğundan ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde araştırma yürüten tezler dahil edilmemiştir. Erişime izinli olmayan 7 tez ise çalışma kapsamının dışında tutulmuştur.

Çalışmada incelenen lisansüstü tezler, yıllara göre niceliksel değişimleri, araştırmacı cinsiyeti, üniversite, yöntem ve örneklem grubu büyüklüğü açasından bibliyometrik analize tabi tutulmuştur.

Bibliyometri, bir araştırma alanında ele alınan konu, yöntem ve tekniklerin çeşitliliğinin incelenmesinde ve araştırma yönelimlerinin yıllara göre belirlenmesinde kullanılan bir analiz çeşididir (İnceoğlu, 2014). Bibliyometri, alan değerlendirilmesinde güçlü metrikler sunmaktadır. Nicel yönetime dayalı araştırmalarda daha çok tercih edilse de, tamamlayıcı özelliği nedeniyle çeşitli alanlarda da kullanılabilir (Borgman ve Furner, 2002). Bibliyometrik analiz, araştırma yapılan alanla ilgili somut veriler sunarak bu alana özgü çıkarımlarda bulunmaktadır. Aynı zamanda alan üzerinde çalışan araştırmacılara, çalışmalarını geleceğe yönelik planlamaları konusunda veri sağlayarak katkıda bulunmaktadır (İnceoğlu, 2014). Bu çalışmada ulaşılan veriler, betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Betimsel analiz, verilerin belli örüntülere göre incelendiği bir analiz çeşididir (Patton, 2018). Betimsel analizde asıl önemli olan araştırma bulgularının belli ilkeler dahilinde sistemli ve araştırmacının yorumları ile harmanlanmış bir şekilde yansıtılmaya çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). İnkılap Tarihi konularının öğretimi ile ilgili belli başlı tespitlerin ortaya konulabilmesi için alanla ilgili lisansüstü tezler, belirlenen alt problemlere göre kategorize edildikten sonra analiz sürecine geçilmiştir.

Bulgular

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük konuları üzerine gerçekleştirilen yüksek lisans ve doktora tezlerinin bibliyometrik analizini ele alan bu çalışmada, alanla ilgili farklı değişkenler çerçevesinde kategorize edilen alt problemlere dair bulgular tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 1

Sekizinci Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konuları ile ilgili Yapılan Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	F	%
1997	1	1.08
1998	-	-
1999	1	1.08
2000	-	-
2001	-	-
2002	-	-
2003	-	-
2004	1	1.08
2005	1	1.08
2006	3	3.26
2007	3	3.26
2008	6	6.52
2009	5	5.43
2010	6	6.52
2011	3	3.26
2012	3	3.26
2013	1	1.08
2014	4	4.34

2015	3	3.26
2016	3	3.26
2017	2	2.17
2018	5	5.43
2019	17	18.47
2020	7	7.60
2021	12	13.04
2022	4	4.34
2023	1	1.08
Toplam	92	100

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre frekansları ve yüzde oranları Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre İnkılap Tarihi konuları öğretimi ile ilgili tezlerin 1997 yılından itibaren yürütülmeye başlandığı görülmektedir. 2005 yılı ile birlikte alanla ilgili yürütülen tezlerde artış sağlandığı gözlemlenmiştir. En fazla lisansüstü tezlerin 2019 ve 2021 yıllarında gerçekleştirildiği görülmektedir.

Tablo 2

Sekizinci Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konuları ile ilgili Yapılan Tezlerin Araştırma Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	F	%
Kadın	36	39.13
Erkek	56	60.86
Toplam	92	100

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin araştırmacı cinsiyetlerine göre frekansları ve yüzde oranları Tablo 2’de verilmiştir. Buna göre İnkılap Tarihi konuları ile ilgili en fazla lisansüstü tez gerçekleştiren araştırmacıların 56 adet ile (%60.86) erkek araştırmacılar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3

Sekizinci Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konuları ile ilgili Yapılan Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	F	%
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	2.17
Adıyaman Üniversitesi	1	1.08
Adnan Menderes Üniversitesi	2	2.17
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	1	1.08
Aksaray Üniversitesi	2	2.17
Amasya Üniversitesi	2	2.17
Anadolu Üniversitesi	1	1.08
Atatürk Üniversitesi	3	3.26
Bahçeşehir Üniversitesi	1	1.08
Balıkesir Üniversitesi	1	1.08
Celal Bayar Üniversitesi	5	5.43
Çankırı Karatekin Üniversitesi	1	1.08
Çukurova Üniversitesi	1	1.08
Dicle Üniversitesi	1	1.08

Dokuz Eylül Üniversitesi	1	1.08
Erciyes Üniversitesi	2	2.17
Fırat Üniversitesi	1	1.08
Gazi Üniversitesi	13	14.13
Gaziantep Üniversitesi	1	1.08
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	6	6.52
Hacettepe Üniversitesi	1	1.08
İnönü Üniversitesi	3	3.26
İstanbul Üniversitesi	1	1.08
Kafkas Üniversitesi	1	1.08
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	1.08
Kastamonu Üniversitesi	1	1.08
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	1	1.08
Marmara Üniversitesi	11	11.95
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	2	2.17
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	4	4.34
Necmettin Erbakan Üniversitesi	3	3.26
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	1	1.08
Sakarya Üniversitesi	2	2.17
Selçuk Üniversitesi	2	2.17
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	4	4.34
Trabzon Üniversitesi	1	1.08
Uşak Üniversitesi	3	3.26
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2	2.17
Toplam	92	100

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre frekansları ve yüzde oranları Tablo 3'te verilmiştir. Buna göre alanla ilgili en çok tez 13 adet (%14.13) ile Gazi Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilmiş olup Marmara Üniversitesi'nde alanla ilgili 11 adet (%11.95) tez yürütülmüştür. Tablo incelendiğinde, yüzde oranları 1.08 olan üniversitelerin, ortaokul düzeyinde alanla ilgili bu üniversitelere kıyasla daha az çalışma yürüttükleri tespit edilmiştir.

Tablo 4

Sekizinci sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konuları ile ilgili Yapılan Tezlerin Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

Araştırma Yöntemleri	F	%
Nicel	41	44.56
Nitel	33	35.86
Karma	18	19.56
Toplam	92	100

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı Tablo 4'te verilmiştir. Tablo incelendiğinde, analiz edilen 92 tezin 41'inde (%44.56) nicel, 33'ünde (%35.86) nitel ve 18'inde ise (%19.56) karma yöntemin kullanıldığı tespit edilmiştir. Alanla ilgili yürütülen tez çalışmalarında farklı araştırma yöntemlerinin kullanılmış olması, tezlerde tespit edilen bulguların çeşitliliği bakımından önem arz etmektedir.

Tablo 5

Sekizinci sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konuları ile ilgili Yapılan Tezlerin Çalışma Örneklem Grubu Büyüklüğüne Göre Dağılımı

Çalışma-Örneklem Grubu Büyüklüğü	F	%
0-100	51	55.43
101-200	9	9.78
201-300	3	3.26
301-400	2	2.17
401-500	3	3.26
501-600	2	2.17
701-800	2	2.17
901-1000	1	1.08
1001-1100	2	2.17
1301-1400	1	1.08
1601-1700	2	2.17
Yazılı Kaynaklar	14	15.21
Toplam	92	100

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin çalışma örneklem grubu büyüklüğüne göre dağılımı Tablo 5’te verilmiştir. Tabloya göre, İnkılap Tarihi konularına ait yayımlanan 92 tezin 51’inin (%55.43) 0-100 bandında çok az sayıdaki katılımcılarla gerçekleştirildiği görülmektedir. Buna göre en fazla tez 0-100 aralığındaki katılımcılarla yürütülmüştür. TCİTA konuları ile ilgili hazırlanan tezlerin sadece 2’sinin (%2.17) en büyük katılımcı grubu olan 1601-1700 aralığındaki çalışma grupları ile yürütüldüğü görülmektedir.

Tablo 6

Sekizinci sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konuları ile ilgili Yapılan Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

Konu	Alt Başlıklar	F	%
Yöntem Uygulamaları	Drama	24	26.08
	Yaratıcı Drama		
	Tarihsel Empati		
	Rol Oynama		
	Yerel Tarih		
	Sözlü Tarih		
	Müze Eğitimi		
	Zihin Haritası		
	Karaoke Tekniği		
	Yapay Zeka Yöntemi		
	Çoklu Zeka Kuramı		
	Yapıcı Öğrenme Kuramı		
	İş birlikli Öğrenme		
	Kanıt Temelli Öğrenme		
	Mobil Öğrenme		
	Harmanlanmış Öğrenme		
	Bilgisayar Destekli Öğrenme		
Oluşturmacı Yaklaşım			
Senkronik Yaklaşım			
Yeni Yaklaşımlar			
Materyal	Arşiv Belgeleri	18	19.56

Öğretim Programı ve Ders Kitapları İncelemeleri ve Görüşleri	Akıllı Tahta Eğitici Belgesel, Tarihi Dizi, Film Edebi Ürünler (Tarihi Roman, Öykü, Anı, Günlükler) Görsel ve İşitsel Materyaller (Bilgisayar Animasyonları, Çoklu Ortam Materyalleri, EBA) Gazete Karikatür Kutu Oyunları	17	18.47
	Öğretim Programı: Amaç/İçerik/Öğretme-Öğrenme Durumu/Uygulama/Beklentileri Karşılama Durumu		
Ünite-Konuların İçerik ve İşlenişi	Ders Kitabı: Kazanım ve içerikle uyumluluk Tasarım Güncel öğeler, Yazılı metinler ve Görsel unsurların eğitim ilkelerine uygunluğu Değerlendirme sorularının düzeyi Etkinlik Çeşitliliği Kaynakça ve Sözlük bölümlerinin hazırlanma kriterleri	9	9.78
	Atatürkçülük		
Kavram Öğretimi	Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye İstiklal Yolu Hatay Meselesi Kore Savaşı Ziya Gökalp Türk-Ermeni ilişkileri Milli Mücadele	7	7.60
	Olgu, kavram ve genellemeler Kavramsal düzeylerin belirlenmesi Kavram yanlışları Kavram alıştırmaları		
Algı-Tutum İncelemeleri	Öğrenci ilgi ve tutumu	9	9.78
	Öğrenci hazır bulunuşluk düzeyi Öğretmen görüşü Öğrenci görüşü		
Sorun Tespiti ve Öneri Geliştirme	Öğretim programı kaynaklı	4	4.34
	Ders kitabı kaynaklı Öğretmen kaynaklı Öğrenci kaynaklı Okul kaynaklı		
TCİTA Dersi Merkezi Sınav Sorularını Değerlendirme		3	3.26
8. sınıf TCİTA Dersi ile ilgili Tez İnceleme		1	1.08
Toplam		92	100

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımı Tablo 6'da verilmiştir. Buna göre analiz edilen 92 tezin 24'ü (%26.08) öğretim yöntemlerini, 18'i ise (%19.56) öğretim materyallerini araştırma konuları olarak değerlendirerek bunların İnkılap Tarihi öğretiminde kullanılabilirliği ve eğitim sürecine olan etkisini ele almaya çalışmıştır. 17 tezin

ise (%18.47) alanla ilgili öğretim programı ve ders kitaplarını çeşitli değişkenlere göre incelemiş olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, İnkılap Tarihi konularının işlenişi, alanla ilgili kavram öğretimi, öğrencilerin derse yönelik algı ve tutum incelemeleri ve öğretmenlerin dersle ilgili görüşlerinin yine alanla ilgili tezlere araştırma konusu olarak dahil edildiği görülmektedir.

Tablo 7

Sekizinci sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konuları ile ilgili Yapılan Tezlerin Bulguladıkları Sorunlara Göre Dağılımı

Kod	F
1) Dersin öğretiminde düz anlatım metodu hakimdir	7
2) Öğretmenler çağdaş öğretim materyallerini yeterince kullanmamaktadır	7
3) Ders kitapları öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal becerileri dikkate alınarak hazırlanmamıştır.	6
4) Ders süresinin yetersizliği dersin uygulama ve değerlendirme aşamalarının verimli gerçekleştirilememesine nedendir.	5
5) Sınıfların fiziki yapıları ve internet kaynaklı teknik sorunlar derse yönelik etkinliklerin yapılmasında engeldir.	5
6) Ders kitabındaki ölçme ve değerlendirmeye yönelik sorular öğrencinin yeterliliğini test etme konusunda eksiktir.	4
7) Ders kitaplarında sosyal tarih vurgusu eksiktir.	3
8) Sınıf nüfusunun fazla olması konuların yeterince öğrenilememesinde önemli etkendir.	3
9) Öğrenciler derse ait birçok kavramı birbiri ile karıştırmaktadır.	3
10) Ders kitaplarındaki görseller ve bunlara ait detaylar anlaşılır değildir.	3
11) 1981 TCİTA dersi öğretim programı öğretmen merkezli hedef ve davranışları içermektedir.	3
12) Okullarda derse yönelik öğretim materyalleri yetersizdir.	2
13) Ders kitaplarında kullanılan birincil kaynaklar çoğunlukla aynı türdedir.	2
14) Ders kitaplarındaki harita çizimlerinde eksiklikler bulunmaktadır.	2
15) Ders kitaplarında gazete haberleri ve karikatür çalışmaları yetersizdir.	2
16) Ders kitaplarında TCİTA konularına yönelik okuma metinleri oldukça azdır.	2
17) Ders kitaplarında tarihi kadın karakterlere yeterince yer verilmemektedir.	2
18) Dersin öğretiminde tartışmalı konulara yer verilmemektedir.	2
19) Ders objektif söylemlerle verilememektedir.	2
20) Dersin kapsamının genişliği ve detaylandırılması öğrenci seviyesini zorlamaktadır.	2
21) Merkezi sınavların çoktan seçmeli olması derse yönelik öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılmasını kısıtlamaktadır.	2
22) Öğrenciler tarihsel kanıt olan yazılı kaynakları, görsel kaynaklara göre anlama ve yorumlamada zorlanmaktadır.	2
23) Ders kitaplarında kısa anımsatıcılar sunan özet bölümlere yer verilmemiştir.	2
24) Öğrenciler derse yönelik tarih içerikli yayımlar ve edebi türleri takip etmemektedir.	1
25) Eğitsel oyunların eksikliği dersin sıkıcı görülmesine neden olmaktadır.	1
26) Literatürde Kore gazileri ile sözlü tarih çalışmaları sınırlı sayıdadır.	1
27) Ders kitabındaki hazırlık çalışmaları öğretmenlere göre zaman kaybıdır.	1
28) TCİTA ders kitaplarında Hatay Meselesinin kapsamı çok dar verilmektedir	1
29) TCİTA ders kitaplarında Türk-Ermeni ilişkilerinin sosyal boyutu vurgulanmamaktadır.	1
30) Türk-Ermeni ilişkileri 1915 olayları ile sınırlandırılmaktadır.	1
31) TCİTA dersinin merkezi sınavdaki katsayısının az olması derse olan ilgiyi azaltmaktadır.	1
32) TCİTA öğretim programı konuları yoğundur.	1
33) Derse yönelik tarihsel kavramların öğretimi ezbere dayalıdır.	1
34) Öğrenciler olgu, kavram ve genellemeleri birbirinden ayıramamaktadır.	1
35) Ders kitaplarında kavramlarla ilgili hatalar mevcuttur.	1
36) Ders kitaplarında güncel unsurlara çok az yer verilmektedir.	1
37) Derse yönelik çalışma kitapları öğrencilere fırsat eşitliği sunmamaktadır.	1
38) Öğrenciler çalışma kitaplarındaki etkinliklere ilgi duymamaktadır.	1

39) Ders kitaplarında kullanılan bazı birincil kaynaklar eğitim öğretim ilkesi çerçevesinde verilmemektedir.	1
40) Öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitabı uygulamasının sona ermesi TCİTA dersi için dezavantaj olarak görülmektedir.	1
41) TCİTA ders kitabı gereğinden fazla yoğunluktadır.	1
42) Öğretmenler dersin öğretim programındaki değerlerine tam olarak hakim değildir.	1
43) TCİTA öğretim programında kazandırılmak istenen beceriler Sosyal Bilgiler öğretim programına göre az sayıdadır.	1
44) Ders özgür düşüncenin dışı vurulduğu bir ders olarak görülmemektedir.	1
45) Öğrenciler dersi ezberledikleri takdirde başarılı olabileceklerini düşünmektedir.	1
46) Öğrenciler dersin mahiyetini tam olarak kavrayamamaktadır.	1
47) Dersin işlenişi yapılandırmacı anlayıştan uzaktır.	1
48) Öğretmenler derse yönelik ön hazırlık yapmamaktadır.	1
49) Öğretmenler alanla ilgili süreli yayın ve yeni çalışmaları takip etmemektedir.	1
50) Öğrenciler 1915 olayları ile ilgili yeterli bilgi düzeyine sahip değildir.	1
51) Ders saatlerinde yetişmeyen konular öğretmenlerin girdiği seçmeli derslerde tamamlanmaktadır.	1
52) Derse ait çoktan seçmeli sorular değerlerin benimsetilmesinde etkili değildir.	1
53) Öğretmenler dersin öğretiminde gazete kullanımına ilişkin yeterli bilgiye sahip değildir.	1
54) Öğretmenler arşiv belgelerine nereden ulaşacaklarını ve derste nasıl kullanacaklarını bilmemektedir.	1
55) TCİTA ders kitaplarında kullanılan bazı görsel materyaller metinlerle ilişkilendirilememektedir	1
56) Derste senkronik yaklaşımla öğretim çok etkin kullanılmamaktadır.	1
57) Öğretmenlerin modern araç gereçleri kullanabilecek teknik bilgileri yetersizdir.	1
58) TCİTA ders kitaplarında yakın dönem konularına az yer verilmesi sözlü tarih çalışmalarını kısıtlamaktadır.	1
59) Atatürk İlke ve İnkılapları ile Türk dış politikası konuları öğretim yılının sonlarına denk geldiği için tamamı işlenememektedir.	1
60) Öğretmenlerin en az kullandıkları yöntem gözlem gezileridir.	1
61) Müze eğitimi bir öğretim yöntemi olarak değil gezi etkinliği olarak algılanmaktadır.	1

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin bulguladıkları sorunlara göre dağılımı Tablo 7’de verilmiştir. Buna göre yürütülen tezler tarafından ortaokul düzeyi İnkılap Tarihi öğretimi ile ilgili en çok tespit edilen sorunlar, geleneksel yöntemin oldukça fazla kullanılması olmaktadır. Alanla ilgili sorunların tespiti genel olarak değerlendirildiğinde, her bir tezde İnkılap Tarihi ders programı ve ders kitapları kaynaklı sorunlar bulgulanmış, öğretim yöntemleri, teknikleri ve materyallerin dersin işlenişinde uygulanabilirlik ve kullanılabilirlik durumları araştırılarak katılımcı görüşleri çerçevesinde ifade edilmiştir.

Tablo 8

Sekizinci Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konuları ile ilgili Yapılan Tezlerin Öğretmenlere Yönelik Önerilerine Göre Dağılımı

Kod	F
1) Öğretmenler derste farklı alternatif teknikler kullanmalıdır.	11
2) Ders yılı içerisinde tarihi müze gezileri planlanmalıdır.	10
3) Sınıflarda milli mücadeleyi anlatan belgesel ve filmlere yer verilebilir.	8
4) Öğretmenler görsel materyallerden daha fazla yararlanmalıdır.	7
5) Derslerde drama ve rol oynama etkin bir şekilde kullanılabilir.	6
6) Derse yönelik soyut kavramları somutlaştırıcı etkinlikler ön planda tutulmalıdır.	5
7) Öğrenciler dersin konuları ile ilgili edebi metinler ve romanlar okumaları için özendirilmelidir.	5
8) Belirli gün ve haftalar temelinde dersin içeriğine uygun etkinlikler planlanmalıdır.	5
9) Sözlü tarih çalışmalarına ağırlık verilmelidir.	4

10) Dersin içeriği güncel konularla ilişkilendirilerek verilmelidir.	4
11) Öğretmenler ölçme ve değerlendirmeye yönelik sınavları kazanımlara ve bireysel farklılıklara uygun olarak hazırlamalıdır.	4
12) Öğretim yöntemleri ve etkinlikler, öğrenci seviyesine ve dersin konularına uygun olmalıdır.	4
13) Dersin içeriğine uygun tartışmalı konular belirlenerek sınıf içinde tartışma ortamı yaratılabilir.	4
14) Öğretmenler derste sanal müze kullanabilir.	3
15) Öğretmenler sınıflarda bireysel ve grup çalışmalarına daha fazla ağırlık vermelidir.	3
16) Ders kitabı haricinde öğrenciler ses kaydı, video, internetten sunulan belgeler aracılığıyla birinci elden kaynaklarla karşılaştırılmalıdır.	2
17) Değerler, tarihi olaylar ve karakterlerle ilişkilendirilerek verilmeye çalışılmalıdır.	2
18) Öğrencilere derse yönelik günlük tutma alışkanlığı verilmelidir.	2
19) Kanıt temelli öğretime daha fazla zaman ayrılmalıdır.	2
20) Kavram öğretiminde, öğrenmede kalıcılığın sağlanması adına kavramlar sınıf içinde daha fazla kullanılmalıdır.	2
21) Dersin sunumundan önce öğrencilerin kavramlarla ilgili ön bilgileri test edilmelidir.	2
22) Her dersin sonunda öğrencilerin TCİTA konuları ile ilgili kavramları anlama düzeyleri tespit edilmelidir.	1
23) Atatürkçülüğü benimsetme amaçlı birçok edebi ürün sınıfta sunulabilir.	1
24) Derste bulmaca tekniği kullanılarak kavram öğretimi zenginleştirilebilir.	1
25) TCİTA konuları öğretiminde senkronik yaklaşım kullanılabilir.	1
26) Öğretmen sınıfta kullandığı filmlerin içerikleri hakkında öğrenciyi bilgilendirmelidir.	1
27) Öğretmenler derse yönelik birinci elden kaynak kullanımını yaygınlaştırmalıdır.	1
28) Dersin içeriğine uygun resim çizimi ve hikaye yazımı gibi serbest etkinliklere başvurulabilir.	1
29) Öğretmenler derse yönelik tartışmalı konuları ele alırken sınıfın dengesini gözetmeli ve objektif davranmalıdır.	1
30) Sınıfta derse yönelik tartışmalı konular ele alınırken öğrencileri küçük düşürücü ve utandırıcı davranışlardan kaçınılmalıdır.	1
31) Tartışmalı konuların içeriğinin anlaşılması için öncelikle kelime çalışması yapılmalıdır.	1
32) Antlaşma metinleri ezberletilmemeli, yoruma dayalı işlenmelidir.	1
33) Derste milli mücadele döneminin düşüncelerini yansıtan devlet adamlarının eserlerine yer verilmelidir.	1
34) TCİTA konuları öğretiminde sosyal tarihe yer verilmelidir.	1
35) Öğretmenler sınıf içi etkinliklerde gazeteleri öğretim materyali olarak kullanabilir.	1
36) Animasyon temelli etkinliklere yer verilerek aktif ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesi sağlanabilir.	1
37) Öğretmenler TCİTA dersinde Nutuk'u kaynak olarak daha fazla kullanmalıdır.	1
38) Öğretmenler dersler işlenirken teknolojik araçlardan daha fazla yararlanmalıdır.	1

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin öğretmenlere yönelik önerilerine göre dağılımı Tablo 8’de verilmiştir. Buna göre, 11 tez öğretmenlerin geleneksel anlatım dışında farklı öğretim teknikleri kullanmaları gerektiğini, 10 tez ise İnkılap Tarihi konuları ile ilgili öğretmenlerin müze gezileri planlamalarında öncü olmaları gerektiğini vurgulamıştır. Tablo devamında, dersin içeriğine uygun güncel olaylara ve tartışmalı konulara daha çok yer verilmesi, sınıflarda Nutuk, arşiv belgeleri ve dönemi yansıtan gazetelerin öğretmenler tarafından daha çok ele alınması ifade edilmiştir.

Tablo 9

Sekizinci Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konuları ile ilgili Yapılan Tezlerin Milli Eğitim Bakanlığı'na Yönelik Önerilerine Göre Dağılımı

Kod	F
1) Öğretmenlerin kendi branşlarına göre hizmet içi kurs programları düzenlenmelidir.	34

2) TCİTA ders saatleri arttırılmalıdır.	29
3) TCİTA ders kitaplarında resim, grafik, istatistiksel görsel unsurlara daha çok yer verilmelidir.	11
4) Okullarda sosyal bilgiler sınıflarının açılması sözel alanlarla ilgili öğretim materyalleri eksikliklerini kapatabilir.	6
5) Milli Mücadele Dönemi ile ilgili tarihi belgesel ve filmler her sınıfta izlenmek adına okullara gönderilmelidir.	5
6) Öğrencilerle birebir etkileşim için sınıf mevcutları azaltılmalıdır.	5
7) Okulun fiziki şartları iyileştirilmelidir.	5
8) Ders kitaplarına güncel akademik ve bilimsel çalışmalar eklenmelidir.	5
9) Okullarda sözel derslere yönelik öğretim materyalleri arttırılmalıdır.	4
10) Ders kitaplarına kavram sözlükleri eklenebilir.	4
11) İnkılap Tarihi laboratuvarları oluşturulmalıdır.	4
12) İnkılap Tarihi Öğretmenliği ayrı bir branş olarak yer almalıdır.	3
13) Ders kitaplarında ölçme ve değerlendirme soruları yordama ve yorumlamaya dayalı olmalıdır.	3
14) Ders kitaplarında görseller açık ve anlaşılır olmalıdır.	3
15) TCİTA öğretim programında kazanımlar öğrencilerin düzeyine uygun olarak hazırlanmalıdır.	3
16) TCİTA öğretim programı ve ders kitaplarında duyuşsal alana daha çok vurgu yapılmalıdır.	3
17) Milli Mücadele Dönemi ile ilgili edebi ürünlerden örnekler ders kitaplarında yaygınlaştırılmalıdır.	3
18) Ders kitaplarında Nutuk'tan daha fazla alıntı yapılmalıdır.	3
19) Alanı farklı olan branş öğretmenleri TCİTA dersini okutmamalıdır.	3
20) TCİTA konularının içeriğine uygun Web tabanlı görsel içerikler hazırlanabilir.	3
21) Dersin müfredat programının Türk ve Dünya tarihi ile mukayeseli bir biçimde verilmesine ağırlık verilmelidir.	2
22) Ders kitaplarındaki veriler güncel ve doğru olarak yer almalıdır.	2
23) Ders kitaplarında öğrencinin konuyu bir bütün olarak görmesi için özet şemalara yer verilmelidir.	2
24) Ders kitaplarında farklı türden birincil elden kaynaklara yer verilmelidir.	2
25) Ders kitaplarında geçmiş günümüz ile ilişkilendirilerek verilmelidir.	2
26) Alan öğretmenlerinin özgün materyal üretmeleri teşvik edilmeli, bu materyallerin farklı okullara üretimi ve dağıtımı sağlanmalıdır.	2
27) TCİTA program geliştirmeye yönelik çalışmalarda öğretmenlerle birlikte eğitimde aktif görev alan kurumların da görüşleri alınmalıdır.	2
28) Okullarda sinema salonları oluşturulabilir.	1
29) Dersin içeriğini oluşturan iç ve dış siyaset konuları ilköğretim seviyesinde verilmelidir.	1
30) Ders kitaplarında Atatürk ile ilgili okuma metinlerine daha çok yer verilmelidir.	1
31) Atatürkçülük ile ilgili konular beden eğitimi, resim ve müzik derslerinin programlarında da etkinlik olarak planlanmalıdır.	1
32) Dersin içeriğine uygun olan tartışmalı konuların sınıf ortamında ele alınabilmesi için program revize edilmelidir.	1
33) Mahalli Tarih, yerel bölgelerin İstiklal Savaşı'ndaki mücadelelerini simgeleştirmesi açısından seçmeli ders olarak konulabilir.	1
34) Ders kitaplarında konulara ilişkin verilere yer verilirken güvenilir ve bilimsel kaynaklardan alıntılar kullanılmalıdır.	1
35) Ders kitaplarındaki bilgiler kazanımlarla tutarlı olmalıdır.	1
36) Nutuk 8. sınıf öğrenci düzeyine uygun sadeleştirilmiş şekli ile okul kütüphanelerinde yer almalıdır.	1
37) Öğretmenlerin TCİTA öğretim programı ve ders kitapları ile ilgili görüş ve önerilerini bakanlığa iletebileceği bir forum oluşturulmalıdır.	1
38) TCİTA ders kitaplarında İnkılap Tarihi Terminolojisi verilmelidir.	1
39) Ders kitaplarında antlaşma metinlerinin içeriğinin değişmeden verilmesine dikkat edilmelidir.	1
40) Kaynakça bölümü verilen atıfları içermelidir.	1
41) Öğretmenler ve okul yöneticileri inkılap tarihine yönelik süreli yayınları takip etmelidir.	1
42) Ders kitabında tarihi kadın karakteri daha güçlü betimlenmelidir.	1
43) Ders kitabında öğrencinin konuyu anlamasını kolaylaştıracak pratik kodlamalar verilebilir.	1
44) TCİTA dersinin içeriğinin yoğunluğu dikkate alınarak ders kitabı fasiküller haline dönüştürülebilir.	1
45) TCİTA programının hedefinde daha çok öğrenciye tutum ve davranış kazandırma olmalıdır.	1
46) Konular bütünlük içerisinde verilmeli, tekrara düşülmemelidir.	1
47) TCİTA üniteleri birbiri ile aynı oranda olmalıdır.	1

48) Ders kitabında etkinlikler üniteler ile ilişkilendirilmeli ve öğrenciyi değerlendirme amaçlı olmalıdır.	1
49) Ders kitabında konular sadece siyasi tarih merkezinde verilmemelidir.	1
50) Ders kitabındaki söylem objektif olmalıdır.	1
51) Ders kitabında Milli Mücadele Dönemi tarihi karakterlerine geniş ölçüde yer verilmelidir.	1
52) Ders kitabı gazete manşetlerine dair görsellere daha fazla yer verebilir.	1
53) Dersin öğretimine ilişkin geçmişten günümüze çıkan gazeteler sınıflandırılarak elektronik ortamlarda kaydedilip okullara materyal olarak dağıtılabilir.	1
54) Ders kitabında konulara ilişkin neden sonuç bağlantısının kurulmasına dikkat edilmelidir.	1
55) Her okulda drama sınıfları oluşturulabilir	1
56) Yerel tarihe ilişkin kazanım sayıları arttırılmalıdır.	1
57) Ders kitabında Kore Savaşı daha kapsamlı anlatılmalıdır.	1
58) Milli Mücadele Dönemine ilişkin ünitelerin kazanım sayıları arttırılmalıdır.	1
59) Atatürk'ün hayatı her ünite ile ilişkilendirilmelidir.	1
60) Türk-Ermeni ilişkilerine yönelik kazanımlar ve hedefler TCİTA öğretim programına konulmalıdır.	1
61) Ders kitabı politik unsur içermemelidir.	1
62) TCİTA öğretim programı ve ders kitabı hazırlanırken lisansüstü tezlerin bulgularından alıntılara yer verilmelidir.	1
63) Ders kitabında geçen konuya ilişkin her soyut kavram açıklanmalıdır.	1
64) Ders kitabında konuya ilişkin kavramlara yönelik etkinlikler çoğaltılabilir.	1
65) Ders kitabında kavram haritası çoğaltılabilir.	1

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin Milli Eğitim Bakanlığı'na yönelik önerilerine göre dağılımı Tablo 9'da verilmiştir. Tabloya göre, alanla ilgili tezleri yürüten araştırmacıların ortaokul düzeyi İnkılap Tarihi konuları ile ilgili MEB'e yönelik daha çok öneri geliştirdiği görülmektedir. Ayrıca okulların daha iyi eğitim ve öğretim gerçekleştirebilmeleri adına fiziki şartlarının ve gerekli donanımlarının sağlanmasının gerekli olduğu, tezleri yürüten araştırmacılar tarafından ifade edilen diğer önerilerden bazılarıdır.

Tartışma ve Sonuç

Çalışma kapsamında, 1997-2023 yılları arasında yayımlanmış olan alana ait 92 lisansüstü tezin bibliyometrik bir analizi gerçekleştirilmiştir. Frekansları ve yüzde oranları tablolaştırılarak elde edilen veriler, çalışmanın bulgular bölümünde detaylı olarak ortaya konmuştur. Ortaya çıkan bulgulara göre, ortaokul düzeyinde Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük konuları ile ilgili en eski tez çalışmalarının 1997 yılına kadar dayanması, araştırma kapsamındaki lisansüstü tezlerinin 1997 yılından itibaren analiz edilmesini gerekli kılmıştır. 2005 yılı ile birlikte alanla ilgili yürütülen tezlerdeki hareketliliğin, eğitimde yapılandırmacı yaklaşımın benimsenmesinden kaynaklı olabileceği dikkate değer görülmektedir. Özellikle 2019 yılı alanla ilgili en çok tez yayımlanan yıl olarak bulgulanmıştır. Ancak yürütülen tezlerin yıllara göre dalgalı seyri, Akbaba'ya (2020) göre alanla ilgili yapılan çalışmaların durağan olması ile ilgili bulunmuştur. Ekici (2022) ise 2019 yılından itibaren dünyayı etkisi altına alan Covid 19 salgınının, alanla ilgili saha çalışmalarının yürütülmesini olumsuz şekilde etkilemiş olduğunu ifade etmektedir.

Lisansüstü tezler araştırmacı cinsiyetine göre analiz edildiğinde alanla ilgili 92 tezin 36'sının kadın araştırmacılar, 56'sının ise erkek araştırmacılar tarafından hazırlandığı tespit edilmiştir. Bunun

sebebinin ise dersin konjonktürel boyutu ve ideolojik durumundan kaynaklı olabileceği düşüncesi ifade edilebilir. Erkek araştırmacıların kadın araştırmacılara kıyasla politika ve ideolojik konular ile daha çok ilgilenmeleri, alan öğretimine daha çok katkı sağlamaları anlamında tezlerde ortaya çıkan bulguları doğrular niteliktedir.

İnkılap Tarihi konularının öğretimi ile ilgili analiz edilen lisansüstü tezlerin yürütüldüğü üniversitelerin oranlarına bakıldığında Gazi Üniversitesinin %15'e yakın bir oranda alanla ilgili en çok tez yayımlayan üniversite olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular Kaymakçı ve Er (2009), Tangülü ve Karpınar (2019), Altaş (2019), Çakmak, Akgün ve Salur (2021), Akbaba (2020) ve Serbest'in (2022) çalışmaları ile paralellik göstermektedir. Bu durum ilgili üniversite bünyesinde geniş çapta yer alan nitelikli akademisyenlerin ve sayıca fazla öğrenci profiline doğal bir sonucu olarak yorumlanmaktadır. Tezlerin en çok yüksek lisans türünde olması ise enstitülerde alana yönelik doktora bölümlerinin yeterli sayıda teşekkül etmemesi ve bunun doktora düzeyindeki çalışmaların niceliğini olumsuz etkilemesi ile ilişkilendirilmektedir. Bu durum Şahin, Gögebakan-Yıldız ve Duman (2011), Akbaba (2020), Altaş (2019), Tangülü ve Karpınar (2019), Şimşek (2019), Alaca (2020) ve Ekici (2022) tarafından da tespit edilmiştir.

Sekizinci sınıf İnkılap Tarihi konuları üzerine gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin %44.56'sında nicel yöntem kullanıldığı tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgular Akbaba (2020), Serbest (2022) ile Tangülü ve Karpınar'ın (2019) çalışmaları ile aynı tespitler içermektedir. Ancak araştırmacılar tarafından alanla ilgili analiz edilen tezlerin sayıca farklılığı ve tezleri yürüten araştırmacılar tarafından açıklanmayan yöntem bölümlerinin bulunması, araştırmacıların çalışmaları nezdinde yöntemle ilgili bulguların çelişmesine neden olmaktadır.

Dilek, Baysan ve Öztürk (2018), Şimşek (2019), Akbaba (2020) ve Serbest'e (2022) göre kalabalık örneklem gruplarının seçilmesi ve kısa sürede bulgulara ulaşma çabası, araştırmacıları nicel yöntemle yönelmektedir. Fakat bu çalışmanın bulgularına göre, sekizinci sınıf düzeyinde İnkılap Tarihi konuları ile ilgili araştırmalar yürüten 92 tezin %55.43'ünün, sadece 0-100 bandındaki örneklem grubu büyüklüğü ile çalışarak nicel yöntem kullanması bu ifadelerle bir çelişki arz etmektedir. Sonuç olarak nicel yöntem kullanılan tezlerde genelde kalabalık örneklem grupları tercih edilse de bu çalışmanın bulgularına göre nicel yöntem kullanan araştırmacıların her zaman 500-1000 ya da 1000-1500 bandındaki grup büyüklüklerini tercih etmediğini söylemek mümkündür.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük konuları ile ilgili gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin araştırma konularının %26.08 oranında öğretim yöntemleri, %19.56 oranında ise öğretim materyalleri üzerine planlandığı bulgulanmıştır. Bunun akabinde %18.47 oranında dersin öğretim programı, Milli Eğitim Bakanlığı yayınlarına ait ders kitaplarının incelenmesi ve eğitimcilerin program ve ders kitaplarına dair görüşleri üzerine tezlerin gerçekleştirildiği de bulgular

arasındadır. Elde edilen bulgular Kaymakçı ve Er (2009), Çakmak, Akgün ve Salur (2021) ile Serbest'in (2022) bulguları ile paralel bulunmuştur. Fakat İnkılap Tarihi konularının öğretime yönelik öğretmen görüşlerine başvuran tezleri analiz eden Yaylacı ve Büyükalan (2020), lisansüstü tezlerde öğretmen görüşleri çerçevesinde yürütülen çalışmaların oldukça sınırlı olduğunu ifade etmiştir.

Bu çalışma, ilköğretim düzeyinde Türkiye Cumhuriyeti İnkılap tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi ile ilgili yürütülen yüksek lisans ve doktora tezlerinin bibliyometrik bir analizini gerçekleştirerek farklı değişkenler çerçevesinde alanla ilgili eğilimleri ortaya koymaya çalışmıştır. Ayrıca İnkılap Tarihi konuları ile ilgili tezleri yürüten araştırmacıların alanla ilgili tespit ettikleri sorunların ve geliştirdikleri çözüm önerilerinin bu çalışma tarafından kategorileştirilmesinin, literatürde alanla ilgili karşılaşılan problemlere ışık tutacağı düşünülmektedir. Özellikle İnkılap Tarihi öğretiminde üzerinde en çok çalışılan araştırma konusu olarak öğretim yöntemlerinin tespit edilmesi, genelde tarih öğretimi özelde ise İnkılap Tarihi öğretiminde karşılaşılan problemleri çözümlenebilirlik konusunda yol gösterici olacağından dikkate değer görünmektedir. Yıldız da (2003), tarih öğretiminde karşılaşılan en önemli problemlerden biri olarak öğretim yöntemlerini görmektedir. Bu minvalde yeni, çağdaş öğrenme yaklaşımlarından faydalanmak ve bilgi teknolojilerini daha çok kullanmak, özetle öğretimde kullanılacak yöntemleri çeşitlendirmek, İnkılap Tarihi öğretiminin kolaylaşmasına ve daha etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesine sağlayacağı katkı açısından önemli görünmektedir.

Kaynakça

- Akbaba, B. (2007). Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinin amaçlarına yönelik öğrenci görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 339-352.
<https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/81551/>
- Akbaba, B. (2009). Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinin öğretime yönelik bir durum değerlendirmesi (Gazi üniversitesi örneği). *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(1), 29-53. <https://avesis.gazi.edu.tr/yayin/66947c70-ef51-4895-ab9c-a5a0470aed95/ataturk-ilkeleri-ve-inkilap-tarihi-dersinin-ogretimine-yonelik-bir-durum-degerlendirmesi-gazi-universitesi-ornegi>
- Akbaba, B. (2020). İnkılap tarihi öğretime yönelik tarama modelindeki tezlerin analizi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(1), 289-328.
<https://doi.org/10.17152/gefad.655371>

- Alaca, E. (2020). Türkiye’de sosyal bilgiler ders kitapları üzerine yapılan lisansüstü eğitim tezlerinin değerlendirilmesi. *Asya Studies- Akademik Social Studies*, 4(12), 1-10.
<https://doi.org/10.31455/asya.732746>
- Altaş, S. (2019). Lisansüstü tezlerde Türkiye Cumhuriyeti inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin araştırmalarda yönelimler. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(9), 82-89. <https://doi.org/10.34086/rteusbe.529085>
- Aslanapa, O. (1997). *İlk inkılap tarihi ders notları*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları
- Babaoğlu, R. (2013). Yükseköğretimde Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersi (Amaç, kapsam ve güncel tartışmalar ışığında). *Tarih Okulu Dergisi*, 6(16), 589-603. <http://dx.doi.org/10.14225/Joh315>
- Borgman, C. L. & Furner, J. (2002). B. Cronin (der.), *Scholarly communication and bibliometrics*. Annual Review of Information Science and Technology, Medford-NJ, Information Today, s. 3-72. <http://doi.org/10.1002/aris.1440360102>
- Burak, S. (2018). Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye’de inkılap algısı. *Uluslararası İlişkiler ve Diplomasi Dergisi*, 1(1), 31-47. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/570979>
- Çakmak, Z., Akgün, İ. H. ve Salur, M. (2021). 8. sınıf T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin tezlerin içerik analizi yöntemiyle incelenmesi. *Belgi Dergisi*, (22), 825-843.
<https://doi.org/10.33431/belgi.940240>
- Çapa, M. (2002). Cumhuriyet’in ilk yıllarında tarih öğretimi. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 8(29), 39-55.
https://doi.org/10.1501/Tite_0000000266
- Dilek, A., Baysan, S. ve Öztürk, A. A. (2018). Türkiye’de sosyal bilgiler eğitimi üzerine yapılan yüksek lisans tezleri: bir içerik analizi çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(2), 581-602. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/519531>
- Doğaner, Y. (2005). Yüksek öğretimde Atatürk ilke ve inkılaplarının öğretimi ile ilgili düşünceler. M. Saray ve H. Tosun (Ed.), *İlk ve orta öğretim kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti inkılap tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi: mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri* içinde (s. 281-287). Atatürk Araştırma Merkezi.
- Ekici, K. (2022). *Türkiye’de sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin eğilimlerinin belirlenmesi* (Tez No. 776907) [Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

- Erdaş, S. (2006). Atatürk'ten günümüze "Türk inkılap tarihi" derslerine genel bir bakış. Y. Doğaner (Ed.), *Türk eğitim sisteminde Atatürkçülük ve cumhuriyet tarihi öğretimi 10-11 Kasım 2005* içinde (1. bs., s. 9-24). Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- İnceoğlu, Ç. (2014). Türkiye'de sinemayı konu alan doktora tezleri üzerine bibliyometrik bir çözümleme. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, (21) 31-50.
<http://dx.doi.org/10.16878/gsuilet.96674>
- Kalelioğlu, O. (2017). Üniversitelerde Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi nasıl olmalıdır? *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(2), 183-194. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/438603>
- Kaymakçı, S. ve Er, H. (2009). T.C inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretimi üzerine yapılan tezlerin analizi. *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 5(9), 165-181. <https://www.researchgate.net/publication/303812784>
- Metin, C. (2018). İnkılabı ölçmek: Atatürk döneminde ideoloji arayışı, Türk inkılap tarihi dersinin ortaya çıkışı, öğretimi ve ölçme-değerlendirmesi. *Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (20), 79-115. http://www.tarihinpesinde.com/dergimiz/sayi20/M20_04.pdf
- Öner, M. ve Öner, G. (2014). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Atatürk ilke ve inkılaplarını kavrama düzeylerine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 390-404.
<http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/40.oner.pdf>
- Patton, M. Q. (2018). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (2. bs.) (M. Bütün ve S.B. Demir, Çev. Ed.). Pegem Akademi.
- Safran, M. (2006). *Tarih eğitimi makale ve bildiriler*. Gazi Kitabevi.
- Serbest, N. S. (2022). *Türkiye'de ilköğretim T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi ile ilgili yapılmış yüksek lisans tezlerinin incelenmesi (2000-2020)* (Tez No. 738666) [Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Şahin, M., Gögebakan-Yıldız, D. ve Duman, R. (2011). Türkiye'deki sosyal bilgiler eğitimi tezleri üzerine bir değerlendirme. *Journal of Social Studies Education Research*, 2(2), 96-121.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/179020>
- Şimşek, A ve Güler, M. (2013). Öğretmen ve öğretmen adayı görüşlerine göre lise Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinin öğretiminde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(14), 544-575.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/adyusbd/issue/1389/16345>

- Şimşek, A. (2019). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersi ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 545710) [Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Tangülü, Z. (2011). *8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde gazete kullanımı ve buna ilişkin öğretmen görüşleri* (Tez No. 298410) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Tangülü, Z. ve Karpınar, O. (2019). T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi konuları üzerine yapılan lisansüstü tezlerin eğilimleri. *Belgi Dergisi*, 2(18), 1487-1506.
<https://doi.org/10.33431/belgi.578783>
- Yaylacı, Z. ve Büyükalın, S. (2020). Sosyal bilgiler eğitiminde öğretmen görüşüne başvuru tezlerin tematik açıdan incelenmesi (2005-2017). *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 1-19. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020.20.52925-487045>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. bs.). Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar.
- Yıldız, Ö. (2003). Türkiye’de tarih öğretiminin sorunları ve çağdaş çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi* 1(15), 181-190.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/erusosbilder/issue/23748/253003>
- Yılmaz, M. (2006). Açılış konuşmaları. Y. Doğaner (Ed.), *Türk eğitim sisteminde Atatürkçülük ve cumhuriyet tarihi öğretimi 10-11 Kasım 2005 içinde* (1. bs., 3-7). Hacettepe Üniversitesi Yayınları.